

## KRAJSKELISTY.CZ

**1. Temperamentní plavovláska jako by se do své doby nehodila. Pro romantická dramata prostě neměla buňky. Tajnosti slavných****24.04.2023 krajskelisty.cz - Adina Janovská**

Odkaz na originál

**Klíčová slova:** divadlo (2); Národní (2); archiv; divadelní; divadla; moravskoslezské; moravskoslezského; Národního; Ostravská; ostravském; Ostravský

VIDEO Nepřehlédnutelná byla stejně na jevišti či place během natáčení jako na filmovém plátně. Neustále v pohybu, vymýšlela legrácky, kterými by kolegy vykojila... Dnes by o ní řekli, že je hyperaktivní. A leckdy se jí podařilo vyvést z míry i režiséry.

Temperament, energický projev, výrazná mimika a gestikulace ji předurčily pro role moderních dívek a paniček z lepší společnosti. Atraktivní slečna se z téměř nekonečné řady prvorepublikových naivek vymykala už na první pohled. S hlasem o něco hlubším, než bylo tehdy v módě, a postavou sotva odrostlého dítěte, drobná a na pohled křehká. Oč byla ale menší, tím víc jí bylo všude plno. Neustále rozverná, vymýšlela kousky, jimiž by kolegy vyvedla z míry, tu skočila Ferenci Futuristovi kolem krku, pak znenadání usedla režiséru Fričovi na klín... Mohla se stát jednou z nejvýraznějších hvězd, režisér a ředitel Národního divadla Karel Dostal ji ale špatně odhadl. A pak začala úřadovat nemoc.

Tetička:

**Ostravská** hvězdička

Narodila se 5. února 1917 do rodiny úředníka tehdejšího ministerstva železnic a o jejím soukromém životě se dochovaly jen nepatrné zmínky. Není ani známo, proč se rozhodla vykročit na hereckou dráhu, talent jí ale rozhodně nechyběl. V roce 1932 začala studovat na pražské konzervatoři, studium ale nedokončila. Po třech letech dostala totiž nabídku z **Národního divadla moravskoslezského**, a tak dala přednost praxi. Na **ostravském** jevišti prožila dvě sezony a ztvárnila na něm několik výrazných, temperamentních a tvrdohlavých hrdinek, od Kristýny v komedii francouzského dramatika Jeana de Létraz Miláček po Hešu v dramatu polské autorky Gabriely Zapolské o maloměstském pokrytectví Morálka paní Dulské.

Nevydařený start

Nejvíce jí "seděla" Stáza v lyrické hře Fráni Šrámka o odvaze k lásce a strachu z nevratné ztráty mládí Léto, v níž se jí podařilo mistrně vystihnout roztouženost a duševní zmatek mladičké dívky. Její mimořádný výkon neunikl tehdejšímu řediteli pražského Národního divadla Karlu Dostalovi, který jí nabídl v roce 1937 angažmá. A hned jí svěřil hlavní roli, postavu Luisy v slavné tragédii Friedricha Schillera Úklady a láska. Špatně ji ale odhadl, s romantickým sentimentem hrdinky se mladá Lída nedokázala vyrovnat. Nepřesvědčivý výkon ji vzápětí odstavil na vedlejší kolej, dostávala pak už jen malé, leckdy i bezejmenné role, a v roce 1940 raději dobrovolně ze Zlaté kapličky odešla.

Roztomilý člověk:

Příliš horká kaše

V následující sezóně začala hostovat v Divadle na Vinohradech a už po roce dostala nabídku stálého angažmá. Zůstala v něm i po rozdělení souboru v roce 1950 a okouzlovala publikum svým temperamentem až do roku 1954. "Případ Chválové je znám z referování divadelní kritiky: od velkých rolí, do nichž byla nešťastně obsazována, dostala se k rolím epizodním, v nichž nemohla nic ukázat, a její triumf v Šimáčkově Jiném vzduchu přišel již po její výpovědi. Chválová neměla za sebou laskavého divadelního ředitele, který by ji byl utěšil tím, že se kaše nikdy nejí tak horká, jak byla uvařena, jakého měla Růžena Nasková ve svých začátcích, a musela si sníst kaši ještě horkou. Odešla tedy od Národního, ale už její něžná, roztančená Celie v Jak se vám líbí ve Vinohradském divadle ukázala, že není pro pražské divadlo ztracena," napsal o ní v roce 1941 v časopisu Kinorevue kritik Bedřich Rádl.

Divoška na place

Jednou z jejích výraznějších rolí v Národním divadle byla v sezóně 1938-39 alternace Jiřinky ve veselohře Františka Xavera Svobody Čekanky, a tak když se režisér Vladimír Borský rozhodl v roce 1940 převést ji na stříbrné plátno, vzpomněl si i na Lídu. Jako Jiřinku sice obsadil krásnou, něžnou a talentovanou Zorku Janů, mladší sestru legendární Lídy Baarové, Lída Chválová ale namyšleností rozhodně netrpěla, takže roli panny Míny ochotně přijala. Díky tomu si jí všiml režisér Martin Frič, pod jehož vedením naplno odstartovala filmovou kariéru. "Lída byla rozverná, nevázaně mezi všemi poletovala, vymýšlela, jak vyvést kolegy z konceptu. Přes tatínkovy protesty se mu občas vrhala na krk. Byla menší postavy, a tak když se pevně zavěsila a skrčila nohy, mohla se tatínkovi na krku houpat," vzpomínala na ni dcera legendárního komika Ference Futuristy Anna v životopisné knize o svém otci Hříchy Anny

Ferencové. "V nejvypjatější scéně při natáčení se zase zničehonic posadila na klín režisérovi. Ve chvíli, kdy to nejmíň čekal. Pan Frič Lídu z klína pěkně sundal a taktně ji upozornil, že takové špásy nemá rád... Lída Chválová se trochu otřepala, pana režiséra pak obcházela s velkým respektem, ale žertíky, kterými chtěla kolegy pobavit a někdy i trochu pošouchnout, vymýšlela dál."

Čapkovy povídky:

Po boku Oldřicha Nového

Friče s mimořádným smyslem pro humor nemohla svou rozpustilostí odradit, takže ji v roce 1941 obsadil hned ve dvou svých komediích, jako Slávku Felixovou v tak trochu duchařském filmu o lásce a lidské chamtivosti Tetička a jako novomanželku Karlu Haškovou-Molendovou v nestárnoucí situační komedii Roztomilý člověk, v níž excelují Oldřich Nový a temperamentní Nataša Gollová a která se stala Lídiným nejslavnějším filmem. Pak si na ni Frič znovu vzpomněl až po třech letech s rolí "povětrné ženštiny", která ve výpravné kostýmní historické komedii Počestné paní pardubické vystrčí na "počestné" měšťany zadeček. Vzápětí jí nabídl jednu z vedlejších bezejmenných postav v adaptaci horského románu Růženy Svobodové Černí myslivci, film ale nebyl nikdy dokončen. "Přišel konec války, práce se přerušila a bohužel už jsme se k ní nevrátili. Nedovedli jsme pochopit proč a velice jsme toho litovali. Nešlo přece vůbec o sentimentální, nic neříkající historku, jak nám bylo zdůvodněno. Naopak!" vzpomínala na něj Dana Medřická, která tenkrát ztvárnila hlavní ženskou hrdinku Žofku Dymákovou.

Nečekaný konec

Po další tříleté pauze Lídě konečně nabídl další malou roli v roce 1947 Miroslav J. Krňanský v adaptaci historické balady Ivana Olbrachta z Podkarpatské Rusi Nikola Šuhaj. Poněkud zastaralý styl práce režiséra, který začínal už v němém éře, ale projektu neprospěl. Film nakonec u publika zcela propadl, a Krňanský pak na režii definitivně rezignoval. V tomtéž roce si ale na Lídu ještě jednou vzpomněl Martin Frič a obsadil ji jako zoufalou matku Landovou v detektivní povídce Případ s dítětem, která je součástí jeho filmového zpracování Čapkových povídek. Pak už se Lída Chválová před kameru nikdy nevrátila a v roce 1954 odešla i z divadla, údajně kvůli vážné nemoci, která se postupně zhoršovala. Nikdy se nevdala a o jejím dalším osudu není nic známo. Zemřela 5. října 1972 v Praze, v pouhých 55 letech.

(zdroje: ČSFD, FDB, [Národní divadlo](#) Praha, [Národní divadlo moravskoslezské](#), [Ostravský divadelní archiv](#), Yveta Mazánková: Temperamentní blondýnka, Divadlo na Vinohradech, Anna Ferencová: Hříchy Anny Ferencové, Jindřich Černý: Dana Medřická)

URL | <https://www.krajskelisty.cz/praha/28768-temperamentni-plavovlaska-jako-by-se-do-sve-doby-nehodila-pro-romanticka-dramata-proste-nemela-bunky-tajnosti-slavnych.htm>

« zpět na začátek